

POMURSKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
ZA POMURJE

Leto VIII. — Štev. 12

Murska Sobota, 22. marca 1956

Cena din 10.—

V sadjarstvu [Zbor sadjarjev Pomurja] še mnogo neizkoriščenih virov za večji narodni dohodek

Na zboru so se zavzemali za dokončno rajonizacijo vinogradniških in sadjarskih okolišev, kar bo letos osnovna naloga strokovnjakov v zvezi s sestavo regionalnega načrta za Pomurje. Z načrtnim delovanjem pa naj začnejo tudi sadjarski odseki pri KZ. Solidno sestavljeni delovni programi jim bodo vodilo, te programe pa je potrebno tudi urediti. Pri tem bodo sadjarski odseki deležni pomoči zadržnih organizacij. Po vojni se je tečajev za sadjarske pomočnike udeležilo čez 40 ljudi, vendar sedaj le redki delujejo v sadjarskih odsekih. Letos nameravajo prirediti podobne tečaje, zato bodo za nje pridobili le take ljudi, ki bodo potem v sadjarstvu tudi ostali. Pridobili bodo tudi

Pred prvim letošnjim zasedanjem Zvezne ljudske skupščine

Najvažnejše: zvezni družbeni plan za leto 1956

Jutri, 25. marca, se bo začelo v Beogradu prvo letošnje zasedanje Zvezne ljudske skupščine. Skupščina bo razpravljala in potrdila več zakonskih osnutkov, med katerimi bo vsekakor najvažnejši zakon o zveznem družbenem planu za leto 1956.

Najvažnejše, kar bo doseženo že z letošnjim družbenim planom, je zmanjšanje obsega investicij in spremenitev njih strukture, tako da bo vsklajen razvoj težke industrije z ostalo industrij. Z zmanjšanjem obsega investicij v industriji pa bomo pridobili več sredstev za vlaganje v kmetijstvo ter za povečanje stanovanjske in komunalne izgradnje. Za kmetijstvo je letos predvidenih 20 milijard več kakor jih je bilo lansko leto, ko so izdatki za kmetijstvo znašali 54 milijard, medtem ko bodo letos znašali 54 milijard. Z zmanjšanjem obsega investicij bo zmanjšan tudi dotok delovne sile s podeželja v mesta in industrijska središča. Tako bodo plačni skladi v glavnem ostali isti oziroma bodo povečani le v sorazmerju z dvigom storilnosti. S povečano storilnostjo pa se bo povečal tudi blagovni fond, kar pomeni pri isti, oziroma le malo povečani kupni moči, stabilizacijo cen na tržišču.

Zagotovljeno je tudi povečanje proizvodnje blaga široke potrošnje z boljšim izkoriščanjem obstoječih tovarn. Tudi proizvodnjo kmetijskih potrebščin in strojev bomo povečali za okrog 8 milijard dinarjev.

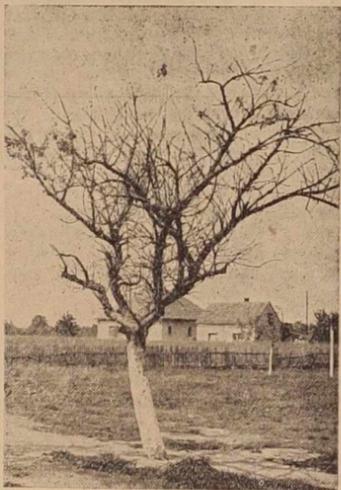
Družbeni plan zagotavlja tudi pravilno in pravično delitev dobička gospodarskih podjetij in tako spodbuja delovne kolektive k povečanju storilnosti, k zmanjšanju proizvajalnih stroškov in k razvoju podjetja. Okrajem in občinam so zagotovljena neobhodno potrebna denarna sredstva na nekoliko drugačen način kakor lani, federaciji in ljudskim republikam pa na dosedanj način. Instrumenti letošnjega družbenega plana so namreč morali odstraniti nekatere negativne posledice sistema razdelitve dobička gospodarskih podjetij, da bi tako ustvarili ugodnejše pogoje za izboljšanje proizvodnje in povečanje storilnosti. Okrajem in občinam instrumenti letošnjega družbenega plana omogočajo samostojnejše delovanje na področju proračunskih izdatkov, večjo samostojnost pri zbiranju davkov, toda narekujejo tudi večjo skrb in odgovornost pri trošenju sredstev. Glede trošenja investicijskih skladov je predviden učinkovit sistem kontrole, da bi se tako res doseglo znižanje skupnih investicij, ki so bile doslej prevelike. Zaradi njih je prišlo do neskladnosti, ki so ustvarile motnje v gospodarstvu. V letih po osvoboditvi smo namreč investirali okrog 2.500 milijard dinarjev. Tako inve-

V ponedeljek je bil v M. Soboti zbor sadjarjev Pomurja. V novi kinodvorani se je zbralo tolikšno število sadjarjev (čez 250), da je udeležba zborovalcev prekosila vsa pričakovanja prireditelja — Okrajne zadržne zveze. Zboru sta med drugimi gosti prisostvovala tudi sekretar OO SZDL tov. Jože Gričar in predsednik Sveta za gospodarstvo OLO tov. Rado Pušenjak. Na dnevnem redu je bil med drugim referat o stanju in perspektivi razvoja sadjarstva v Pomurju (poročevalec predsednik sadjarsko-vinogradniškega odbora pri OZZ tov. Franček Stanjko), program za sadjarstvo v letu 1956 in razdelitev priznanj najboljšim sadjarjem.

strokovnjake za predavanja in tečaje na podeželju. K splošnim nalogam, za katere so se opredelili na zboru, pa sodi tudi sestava predloga za okrajni odlok o obnovi sadovnjakov in vinogradov, sestava predloga za gradnjo in preureditve sadnih in vinskih skladišč in sklepanje pogodb s trsnicami in drevesnicami o pridelovanju potrebnih sadnih in trsnih sadik.

V programu za sadjarstvo predvidevajo, da bodo letos obnovili 80 ha strnjanih sadovnjakov (od tega 2 ha prtičnih nasadov), poizkusno sadili tudi zlahtno sadje (jagode, ribez, plemenite lešnike itd.), popolnoma asanirali okrog 5000 sadnih dreves in odkupili okrog 50 vagonov sadja za izvoz, priredili sadjarske razstave pri Gradu, v Cankovi, Salovcih, Martjancih, M. Soboti, Lendavi, Ljutomeru, Radgoni in pri Vidmu in na njih nagradili najboljše razstavljalce, opravljali gnojilne in škropilne poskuse v sadovnjakih ter izbirno drevesnega materiala, priredili tečaj za odkupovalce sadja in uredili vse sadne sušilnice v okraju.

Zanimivo je, da je bil ta program predmet zares živahne razprave navzočih, ki so še marsikaj dodali in predlagali. Naj omenimo samo najglavnejše misli. Zajec naj ne bi bil zaščiten v sadnih okoliših (predlog sprejet s ploskanjem). Urediti je potrebno tudi razmere na sadnem trgu, saj je prišlo lani v cenah do takih anomalij, da so naša jabolka veljala v Splitu ali Beogradu trikrat več, kot pa je do bil zanje sadjar. Sadjarji so menili, da so dobički sadne trgovine daleč preveliki, medtem ko morajo oni večkrat prodati sadje pod ceno svojih pridelovalnih stroškov. Z ustreznimi ukrepi je potrebno zaščititi pridelovalca in potrošnika sadja. Sadni izbor za Pomurje bo potrebno že letos popraviti v dobro

Sadjarji nikar tako: pregosta krona, slabo negovano drevo... Ni dovolj, če drevo samo posadimo, treba ga je tudi redno negovati, čistiti, škropiti... sicer so plodovi redki in slabi (Foto Kološa)

sticijska politika pa je bila v preteklosti skoraj nujna, če smo hoteli doseči ravno pomembnejših industrijskih držav. Čeprav letošnji družbeni plan predvideva ustanovitev posebnih skladov za gradnjo stanovanj, se bo celotna vsota investicij zmanjšala za 100 milijard. Z discipliniranim izvajanjem družbenega plana bomo dosegli predvidene rezultate.

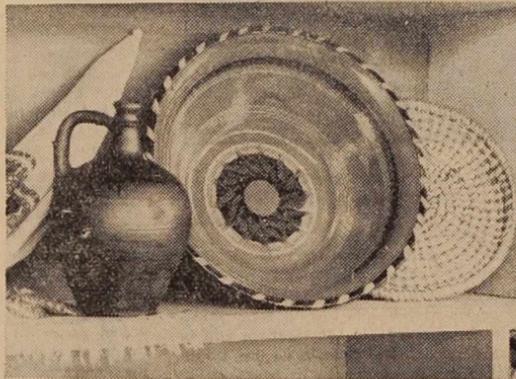
Ivan Kreft

zlahtnih sort (največkrat je bila omenjena kokos-oranž reneta), ki v pokrajini najbolj uspevajo, a

Preprost, a lep okras za vsako hišo — izdelki domače obrti. (Foto Kološa)

imajo tudi bodočnost v pogledu prodaje na domačem in tujem tržišču. Bobovca in drugih sort, ki so sicer (Nadaljevanje na 2. strani)

V juniju bo v M. Soboti POSVETOVANJE SLOVENSkih MUZEJSKIH STROKOVNJAKOV

Najvažnejši točki razpravljanja članov Sveta za prosveto in kulturo na zadnji seji, t. j. 15. marca, sta bili: predlogi za proračun za novo leto in poročilo odbora za spomeniško varstvo o posvetovanju muzealcev Slovenije v Murski Soboti.

V predlogu novega proračuna Sveta za prosveto in kulturo so zajete tiste panoge dejavnosti, nad katerimi ima Svet kompetenco. Tako so predlagani za vzdrževanje kulturnih spomenikov Pomurja štiri milijoni dinarjev. Ta znesek bi približno zadostoval za popravilo nekaterih najvažnejših kulturno-zgo-

Proračunska sredstva bodo tudi zagotovljena ustanovam kot so Studijska knjižnica, Pomurski muzej in Glasbena šola (ki je prešla iz kompetence Sveta za solstvo pod Svet za prosveto). Člani Sveta so sklenili, da naj bo Muzej NOB, ki je bil ustanovljen v Ljutomeru pred tremi leti, občinska proračunska ustanova Ljutomera. Ker pa bo tudi pri Pomurskem muzeju ustanovljen oddelek NOB, si bosta oba muzeja z materialom medsebojno pomagala.

Svet je tudi sklenil dodeliti Ljudski prosveti podporo v znesku pol drugega milijona dinarjev.

Prof. Grum je podal poročilo o nameravanih posvetovanjih muzealcev Slovenije v Murski Soboti, ki bo od 3. do 6. junija tega leta. Posvetovanja se bo udeležilo okoli 100 ljudi iz Slovenije in drugih republik. Na sporedu so razna tehtna predavanja s področja arheologije, etnografije, jezikoslovja itd. s posebnim oziranjem na prekmurske prilike. Poleg tega si bodo gostje ogledali vse važnejše kulturne znamenitosti Prekmurja. Brez dvoma bo junijsko posvetovanje slovenskih muzealcev pomembno, pomembno zlasti še zato, ker se bodo udeleženci posvetovanja seznanili s prekmursko kulturno-zgodovinsko tradicijo, ki je ostali Sloveniji, in to celo strokovnjakom, neznana, ali vsaj premalo znana.

(Nadaljevanje na 3. strani)

S prve seje skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje V Pomurju je pod zdravstveno zaščito 33 tisoč ljudi

V sredo, 14. t. m. je bila v M. Soboti prva seja skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Glavna tema razprave: doseženi uspehi pri organiziranju službe socialnega zavarovanja, problemi in naloge, ki se neposredno nanašajo na zdravstveno zaščito pomurskih delovnih ljudi.

Na prvi seji skupščine OZSZ je bilo večkrat poudarjeno, da se je družbeno upravljanje okrepilo tudi v organih soc. zavarovanja, zlasti še po zadnjih volitvah, na katerih je sodelovalo veliko število zavarovancev. Dosežena je tudi boljša povezava z zavarovanci, ki se vedno v večjem številu prizadevajo, da bi kar najboljše gospodarili z družbenimi sredstvi, ki so namenjeni za socialno zavarovanje. Ta sredstva pa niso mala, saj je lani prejelo 33 tisoč delovnih ljudi, ki so v Pomurju pod zdravstveno zaščito in prejema pokojnino, otroški dodatek ali oskrbino, več kot pol milijarde din. Oblike povezovanja z zavarovanci so kaj različne; v nekaterih večjih krajih Pomurja so organizirali posebne koordinacijske odbore, v Ljutomeru pa je že bivši OZSZ ustanovil Klub zavarovancev, ki je imel redne študijske sestanke.

Gospodarski pomočniki (bivši hlapci) in gospodinjske pomočnice še v večini niso deležni ugodnosti socialnega zavarovanja, kar je v

Proizvodnja keramičnih izdelkov tudi v Pomurju?

Člani Sveta za gospodarstvo pri ObLO v M. Soboti so pred kratkim razpravljali o tem, da bi opekarno v Nemčevcih postopoma preusmerili v obrat za izdelavo keramičnih izdelkov.

Po mnenju nekaterih strokovnjakov in Zavoda za raziskavo gradbenega materiala v Ljubljani, je pečarova glina, ki bi jo izkoriščali v novoustanovljenem obratu, primerna za izdelovanje različnih predmetov, ki vzdržijo visoko temperaturo. Občinski ljudski odbor v M. Soboti je že v dogovoru z lastniki zemljišč, ki bi prišla v poštev pri izkoriščanju. Zaradi velikega povpraševanja po opeki bo nemčavska opekarna letos še dala na trg nekaj opeke.

dovinskih objektov. Nekateri od teh, restavriranje v Selu in Turnišču, bo prevzel republiški zavod za spomeniško varstvo.

nje cen posameznim zdravstvenim storitvam. Po primerjalnih podatkih so bili stroški posameznih zavarovancev v bivšem Ljutomerskem okraju za 10 odst. večji od stroškov posameznih zavarovancev v bivšem soboškem okraju. Na stroške v Ljutomerskem okraju pa je bistveno vplival socialni sestav zavarovancev, delno pa tudi mesečni prejemki njih večine. Stroški upravičencev se bodo prav gotovo zmanjšali, če bodo v določeni krajih uredili ambulante, v katerih bodo zavarovanci dobili vso potrebno zdravstveno pomoč. Mnogo več pozornosti pa bo potrebno posvečati tudi zdravstveni preventivni službi — preprečevanju poklicnih in drugih nalezljivih bolezni.

OB VEČJEM RAZUMEVANJU BODO TUDI USPEHI VEČJI

V radgonski občini je pod varstvom družbe 167 otrok

Pod varstvom družbe je v radgonski občini 167 otrok, od teh 65 otrok padlih borcev, 43 brez roditeljev in 59 otrok, ki so potrebni varstva zaradi socialne in zdravstvene ogroženosti. V vzgojnih domovih je 25 otrok. Nekaj otrok oskrbujejo svojci ali rejniki, za one v zavodih pa plačuje stroške oskrbine občinski ljudski odbor, ki skrbi razen tega tudi za šolanje otrok padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja.

Svet za varstvo matere in otroka je z rejniki v stalnih stikih. Člani sveta otroke redno obiskujejo ter ugotavljajo njih zdravstveno in socialno stanje. Pri svojem delu pa so ugotovili, da je varstvo družine pomanjkljivo predvsem v nekaterih vinorodnih predelih občine, posebno na Murščaku, Plitvičkem vrhu in Janževem vrhu, kjer predstavlja alkoholizem največjo nevarnost v vzgojnem in zdravstvenem oziru. Ni redek primer: otroške dodatke potrebujejo v teh predelih predvsem za alkoholne pijače. Otroci ostanejo brez hrane, podhranjeni, zdravstveno ogroženi in rahitični. Pri odpravljanju tega problema Svet za varstvo matere in otroka pri ObLO v Radgoni še ni žel takih uspehov kot bi bilo to potrebno. To predvsem zaradi tega ne, ker ni dovolj

razumevanja s strani podjetij in družbenih organizacij. Člani sveta so ugotovili, da posamezna podjetja celo podpirajo pijačevanje, saj je delavski svet nekega gostišča sklenil, da bodo dobili delavci, ki so zaposleni pri tem gostišču, pijačo na upanje, na račun mesečnih prejemkov. Tak način »pomoči« so občinski odborniki in člani sveta ostro kritizirali.

Svet za varstvo otrok se zanima tudi za mlečne kuhinje, ki jih je v občini 9. V mlečnih kuhinjah se hrani 650 otrok. Čudno pa je, da je med najslabšimi mlečnimi kuhinjami prav radgonska. Ik.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 25. marca do 1. aprila.
Nestalo in v glavnem hladno vreme s pogostimi manjšimi padavinami, v jasnih nočeh slana ali mraz. Ob zaključku tega tedna, ali v začetku prihodnjega tedna ponovna močna ohladitev s padavinami, sneg do nižin. Proti koncu prihodnjega tedna izboljšanje vremena in topleje.

Napoved je sestavil V. M.

Navzkriž z družbeno moralno in našo stvarnostjo

V vodstvu Kmetijske zadruge Beltinci odločno premalo uveljavljajo odnose, ki bi krepili socialistične pozicije zadruge in obče koristi skupnosti članov. Vzroki za tako stanje so predvsem v familliarosti, neodgovornosti vodilnih uslužbenecv in skrajno slabi budnosti zadružnega vodstva. Vse kaže, da ne more skozi kopreno družinski zvez (javno mnenje je »odpihal« iz zadružne pisarne biv. tajnika Glavača, toda njegov sin Martin je še vedno knjigovodja zadruge, Martinova sestra pa trgovska pomočnica v beltinski »Specceriji I«, čeprav je bila zaradi malomarnega poslovanja disciplinsko odpuščena iz zadružne poslovalnice v Bratoncih. V. Pavlinjek je upravnik zadruge, njegova žena je zaposlena v manufakturni zadružni trgovini, brat predstavnika zadruge A. Verež je mesar v zadružni klavnici itd.) prodreti nobena dobra pobuda ali zdrava kritika zadružnikov. Se več: poslovanje odgovornih ljudi v zadruzi kaže na dokajšen odklon od pravih socialističnih odnosov in sploh problemov, ki se živo dotikajo skupnih koristi vseh zadružnikov.

Če ni reda in kontrole, so zgodi...

Podkrepimo to z nekaterimi dokazi. Najprej o inventurah. Prvega septembra lani so bili v inventurni komisiji ljudje (zadr. mesar, bivši gostilničar in neki obrtnik), ki so sicer opravili svoj posel in se po njem tudi pošteno napili. Posledica take kontrole nad poslovanjem zadružnih uslužbenecv je bila bajka o »absolutno dobrem poslovanju v vseh zadružnih poslovalnicah, čeprav se je med zadružniki šušljalo, da je tu in tam manjši primanjkljaj, ki pa so ga prezrili, rekoč, da ga bodo že pokrili v naslednji poslovni dobi. Ljudski glas pa je imel v sebi tudi precej resničnosti, kar so morali »žale« ugotoviti že ob Novem letu pri inventuri v poslovalnici »Železnina«; najprej so ugotovili nekaj čez 750.000 din primanjkljaja, ki pa se je pozneje (namreč potem, ko je 10 neevidentiranih dolžnikov poravnalo svoj dolg do poslovalnice) zmanjšal na 698.800 din in pri tej vsoti tudi ostal. Poslovodkinjo Marijo Neržimo so potem mirno odpravili s tem, da bo prodala svoje skladišče in poravnala svoj dolg do zadruge. O tem je bila sklenjena tudi pismena pogodba.

Toda: skrivoci so ostali v senci. Upravnik zadruge V. Pavlinjek in nekateri člani zadružnega vodstva so dobro vedeli, da je M. Neržima pijančevala tudi v poslovnem času, da je svoj posel prepuščala vodji odkupa I. Brumnu in celo svoji služkinji, da je na železniški postaji iskala začetnišče v gostilni, medtem ko so kmetje vsvoobodno razvažali umetno gnojilo, apno in cement, da je ključec od skladišča izročala drugim, toda nihče izmed njih se ni potrudil, da bi bil to preprečil in poslovodkinjo že prej odpustil iz službe. Računali so pač na to, da ima Neržimova premoženje in da bo že lahko »zalozila«, če bo to potrebno. Tudi sedaj so mirni zastran tega dogodka, kajti formalno so zadevo uredili v njihovem odnosu do povzročitelja primanjkljaja pa ni

niti zrna moralne obsodbe ali komentiranja, ki je sicer živo med zadružniki in ki meri na to, da je potrebno Neržimovo tudi primerno kaznovati. Za njih je pač glavno to, da je dala dobro besedo glede povračila škode — z drugimi posli pa naj se ukvarja zadružna zveza ali javno tožilstvo, če je že treba komu izprazniti vest. Torej: roke vstran in brez zamere! Pri tem pa se je seveda potrebno vprašati, kaj bi bilo tedaj, če primanjkljaja ne bi povzročila neka Neržimova z dokajšnjim premoženjem. In dalje, prav nič se jim ne zdi potrebno razmišljati o tem, če ima Neržimin naslednik I. B. dovolj moralnih lastnosti za opravljanje poslovoških poslov, ko pa je vendar znano, da je njegova predhodnica pri zadnji inventuri zvalila precej krivde prav na njega. In če je tudi v tem zrnno resnice — kaj bodo pozneje porekli zadružniki in drugi ljudje, ki jim je gospodarski napredek zadruge pri sreju?

Žito uvažamo, doma pa nam propada

V beltinskem mlinu meljejo žito tudi za Trg. podjetje »Zrnos« iz Maribora. Posrednik je soboško mlinsko podjetje, ki je odkupljeno žito pred mletjem tudi skladiščilo. Ko so dobili pošiljko (okrog 55 ton), so takoj začeli mleti, pri tem pa so kmalu morali ugotoviti, da je žito skrajno nepri-

pravno samo 12,5% vlage (pred umetnim sušenjem), kislota sploh ne sme biti, razen tega pa je imela pšenična moka beltinskega posestva za 0,08% več pepela, kot je dovoljena mera pri moki tipa 400. Moka je bila namenjena soboškemu Trgov. podjetju »Potrošnik«, ki pa jo je takoj po prvi pošiljki začelo vračati nazaj v mlin. Zakaj pa je dala pšenica tako slabo moko? Spet ista pesem: v skladišču je niso premešali, kaj šele posušili, čeprav bi lahko to opravili tudi na umeten način. Prav gotovo je vmes malomarnost, sicer se kaj takega ne bi moglo pripetiti, zlasti še zato, ker je pšenica drugače lepa, le da je poglana, ko se je navzela preveč mokrote.

Izpod pridnih in gibčnih prstov bo nastala lepa košarica (Foto Kološa)

merno za meljavo, predvsem zaradi tega, ker sploh ni bilo očiščeno in je vsebovalo okrog 10 odst. primesi grahorja, kolkolja in semena drugih zeli. Organi Centralnega higienskega zavoda iz Ljubljane so žito in moko pregledali in ugotovili, da ima močan vonj po plesnobi, do česar pa ne bi prišlo, če bi žito poprej dobro očistili in posušili. Odredili so tudi, da je mogoče žito in moko uporabiti samo za živinsko krmo, nikakor pa ne za prehrano ljudi.

Podobna usoda je doletela tudi pšenico, ki jo je dalo mleti domače selekcijsko posestvo, samo s to razliko, da so jo v mlinu že domala vsjo spremenili v moko, ki pa je imela ob pregledu organov Sanitarne inšpekcije v sebi 15,4% vlage, 1,9% kislosti, 0,55% pepela in je bila zatohla. Po jugoslovanskem standardu lahko ima najboljša

Pojavlja se več vprašanj. Prvo je — ali ni taka malomarnost velik greh, zlasti še sedaj, ko moramo pšenico uvažati in jo v tujini tudi drago plačevati? Nedvoumen odgovor lahko takoj dobimo. Mnogo več pozornosti bi lahko posvečali pšenici že tedaj, ko so jo prevzemali od kmetovalcev in mlatilničarjev. Precej zadrug bi lahko s svojimi napravami očistilo odkupljeni pridelek; med njimi tudi beltinska, ki je odkupovala pšenico z 10% primesi, čistilec zrnja pa je stal pod strešnim kapom, čeprav bi lahko z njim iz pšeničnega zrnja odstranili najmanj 7% primesi in šele potem tako očiščeno pšenico tudi odkupili. Za beltinsko posestvo pa še posebej velja, da bi lahko pšenico dobro zavarovalo, saj ima boljša skladišča in tudi več delovne sile kot zasebni kmetovalci, pri katerih pa se kaj takega redko zgodi. Mnogo boljše bi tudi bilo, če bi žito takoj po mlavici oddalo odkupnemu podjetju, saj se mu pač ni bilo potrebno ukvarjati še s preprodajo moke. Morda pa so bile vmes tudi težnje za večjim dobičkom? Naj bo kakorkoli že, zanimivo pa je še eno vprašanje, namreč, kako bodo vodstva trgovskih podjetij in selekcijskega posestva knjižila to izgubo in opravičila očitane jim slabosti pred svojimi delovnimi kolektivi, saj bo s tem, da bodo morali prodati pokvarjeno pšenico samo kot živinsko krmo, precej zmanjšani dohodek in naposled tudi dobiček, ki ga običajno delijo med delavce in uslužbence. Skratka: nič koliko vozlov, ob katerih se je vredno ustaviti!

Se težja pa je stvar s proseno kašo. Beltinski mlin ima vse naprave za proso, toda v soboškem mlinskem podjetju jim ni do tega, da bi izkoristili njihovo zmogljivost. Zgodilo se je celo, da je bila ponudba običnega mlina mnogo bolj ugodna kot zasebnih mlinarjev v Beltincih (v mlinu so obljubili, da bodo pripravili iz prosa določene kakovosti 62% kaše, zasebnik Majzer iz neposredne okolice pa je pri taistem prosu prišel na dan z 60 odst. objubo), vendar pa sta naposled zmagala privatnika. Zdej pripravljajo zasebni mlinarji kašo za socialistično podjetje, medtem ko naprave v drugem socialističnem obratu stojijo neizkoriščene. In še več: Upravnik soboškega mlin. podjetja S. Forjan je šel celo tako daleč, da plačuje zasebnikoma Majzerju in Horvatu proso kar z gotovino. Lani spomladi je prišel na Horvatov dom in izročil mlinarjevi ženi na roko 155.000 din gotovine za izgotovljeno proso. Kje je tukaj logika: zasebnik je kupil pri kmetovalcih proso s kapitalom, ki ga je pridobil od socialističnega obrata, ga s svojo napravo doma predelal v kašo in slednjo potem prodal taistem socialističnemu podjetju. Zares klasičen primer »socialističnosti« podjetja, ki ni samo nerazumljiva za poštene poslovne ljudi in državljane, marveč tudi vsega obsojanja vredna — že zategadelj, ker je tako

Več samozavesti pri nadaljnjem delu

V prejšnjem tednu je bil v M. Soboti občni zbor Okrajne zveze TD Partizan. Razen številnih delegatov iz vsega Pomurja se je udeležil občnega zbora tudi načelnik republiškega odbora Partizan tov. Tomaž Savnik, ki je podelil nekaterim zaslužnim članom priznanja.

Takoj ob začetku poročila, nekaj ugotovitev predsednika Okrajnega odbora TD Partizan tov. Jožeta Velnarja. — Ni namen našega društva vzgojiti profesionalne telovadce, gre za množično telesno vzgojo, ki bo z vajami na orodju in s prostimi vajami krepila telesno odpornost članov. Da dosežemo ta smoter, je potrebno vključiti v naše vrste čim več ljudi, predvsem pa kmečko mladino, ki je bila doslej v našem društvu zelo slabo zastopana. Če upoštevamo, da je v vseh društvih v okraju vključenih komaj 3,7% vsega prebivalstva, ne moremo šteti tega kot izreden uspeh.

Omeniti je treba še nekaj. Delo posameznih društev je preveč skrito in v tem je ena izmed osnovnih napak dosedanjega dela. Lep je primer Partizana v Crenšovcih, kjer je bilo na občnem zboru razen članov društva tudi precej nečlanov, ki so gotovo pričeli razmišljati o tem, da bi tudi sami postali člani Partizana.

Slaba stran dosedanjega dela je tudi v premajhni udeležbi posameznih društev pri

različnih tekmovanjih. Samo en primer: tekmovanje, ki ga je razpisala Ljudska pravica. Partizan Cankova je prejel ob tej priliki lepo priznanje, o ostalih članih društva, ki jih je skoraj 4 tisoč, pa ni bilo ničesar slišati.

K razpravi po poročilih se je oglasilo precej članov Partizana, med drugimi je govoril tudi gost Tomaž Savnik, ki je poudaril predvsem nekatere bistvene stvari, ki dajejo oceno organiziranega dela. — Premalo je samopriznanje določenih pomankljivosti, potrebnega je več zavestnega ne kampanjskega dela — je med drugim dejal tov. Savnik.

Kljub vsem pomanjkljivostim, ki so ovirale delo posameznih organizacij, so se posamezni člani, pa tudi odgovorni ljudje v društvu trudili, da bi bilo življenje pri Partizanu tako, kot bi moralo biti. Priznati je treba, da so posamezni vodniki žrtvovali nešteto ur preden so pripravili člane, članice ali pionirje za nastop. Vse to so opravljali poleg rednega delovnega časa. Takim članom in vodnikom so dali udeleženci občnega zbora vse priznanje.

Sklep občnega zbora je bil: poživiti delo Partizana. Izdelali so osnutek programa za letošnje leto. Izmed najboljšeje prireditve, bo gotovo telovadni zlet, ki ga bo organiziral okrajni odbor Partizana v letošnjem poletju. Razen številnih prireditev so v letošnjem programu tudi nekateri tečajji, predvsem tečajji za vodnike, smučarski tečajji. Omeniti naj še okrajno smučarsko tekmovanje v smuku, slalomu, teku, skokih in sankanju, ki bo v prihodnji zimski sezoni.

Res, vozli, ki jih je treba razvozljati

početje nevzdržno v odnosu med posameznimi podjetji v socialističnem sektorju, ker povečuje število nepotrebnih posrednikov v razmerju pridelovalce — potrošnik in naposled dejavno prispeva k bogatjenju posameznih privatnikov.

In prav tu je potrebno izreči odločno: ne! S. K.

Sobota — Kolodvorska ulica Lapa, nova zgradba Narodne banke, zraven prtilikavcev, ki se bo čez čas moral umakniti kakemu večjemu posloju, in na kraju prav tako nesodobna železniška postaja. Tudi za slednjo bi že bil čas, da jo zamenjajo nove stabe.

V času volitev organov delavskega upravljanja LOČIMO PLEVEL OD ZDRAVEGA JEDRA

Finančna inšpekcija bivšega OLO Ljutomer je ob pregledih zaključnih računov ugotovila v osmih podjetjih grobe poslovne nepravilnosti. Skoda, ki je bila povzročena v zvezi z gospodarskim kriminalom in skrajno nevestnim gospodarjenjem z družbenimi sredstvi, znaša čez 10 milijonov dinarjev. Sodišče je v zvezi s tem kaznovalo okrog 20 vodilnih uslužbenecv.

Glavni problem nevestnega gospodarjenja pa se kaže v likvidaciji petih gospodarskih organizacij, ki so sicer imele vse pogoje za nadaljnje poslovanje.

Po formiranju novih občin, je občinski ljudski odbor v Ljutomeru zelo ostro nastopil proti vsem pojavom okoriščanja posameznikov na račun družbe. Ko so pred kratkim člani Sveta za gospodarstvo pri občinskem ljudskem odboru obravnavali sedanje stanje v podjetju »Remont« Ljutomer, so ugotovili, da je za del nepravilnosti, ki so se pojavile v podjetju, tudi odgovoren upravni odbor.

Sedaj, ko smo tik pred volitvami delavskih svetov in upravnih odborov, je potrebno oceniti delo vsakega kandidata, ki bo izvoljen v organe samoupravljanja. Ne sme

priti na primer do takih primerov kot pri »Zici«, kjer so postavili na kandidatsko listo člana kolektiva, ki noče biti član SZDL. Volitve delavskih svetov in upravnih odborov dajejo kolektivom možnost, da ločijo dajevol od zdravega jedra.

VELIKA POLANA

V Veliki Polani že nekaj časa prirejajo seminarje SZDL. Seminarjev se udeležujejo odborniki krajevnega odbora, člani SZDL in drugih množičnih organizacij. Pred kratkim je bil v Veliki Polani tudi zbor volivcev na katerem so volivci razpravljali o dosedanjem delu Ob LO Lendava in o spremembi načina obdavčitve. Izmed sklepov zbora volivcev so najvažnejši naslednji: vsi, ki bodo letos precepili hibridno trto, naj bi bili oproščeni plačevanja takse; škropljenje sadnega drevja je treba izvesti pravočasno in pod strokovnim nadzorom.

(Nadaljevanje s 1. strani)

udomačene in tudi najbolj odporne proti gnitju in boleznim, kmalu ne bomo mogli več izvažati, ker na inozemskih tržiščih vedno bolj prevladujejo zlahtnejše sorte. Letno škropljenje sadnega drevja se bo moralo v Pomurju veliko bolj udomačiti, če bomo hoteli v prihodnosti izvažati sadje kljub škodljivemu početju ameriškega kaparja. V Pomurju je samo 162 ročnih prevoznih in 24 motornih tržiščnih škroplilnic, kar je odločno premalo, zlasti zaradi tega, ker niso škroplilnice enakomerno razdeljene. V bodoče bo potrebno dajati več sredstev iz skladov za pospeševanje kmetijstva ljudskih odborov in zadrug prav za škroplilnice, kajti škropljenje je poleg gnojenja in pravilne nege drevja glavni pogoj za večji in kakovosten sadni pridelek. Prav tako so se navzoči sadjarji izrekli za odločne ukrepe proti onim, ki iz malomarnosti nočejo škropiti sadnega drevja.

Na kraju zbora je bilo pohvaljenih in nagrajenih 208 najboljših sadjarjev. Priznanje I. stopnje so dobili: Kmetijska zadruga Čepinci, lože Horvat iz Lendave, Lovro Spindler in Ludvik Kosi iz Bučkovec in Vinogradniško gospodarstvo Kapela. S. K.

Še enkrat: Odgrnimo zaveso nad poslovanjem KZ Črnelavci

Ze lani smo pod gornjim naslovom pisali o nekaterih nepravilnostih, ki so se dogajale v KZ Črnelavci. Sodišče je obsodilo glavnega krivca Jožeta Sadla zaradi poverljivosti in še nekaterih podobnih dejanj pri drugih podjetjih, na 5 let zapora. Vendar pa na razpravi niso mogli ugotoviti, kdo je pomagal obtoženemu priti do štampljke, ki bi jo sicer moral čuvati predsednik zadruge.

Materialna škoda, ki jo je utrpela zadruza, je dvignila precej prahu med zadružniki. Avtor članka, predvsem pa zadružniki, so pričakovali, da bo kritika v omejenem članku doprinesla k temu, da zavetje v črnelavski zadruzi nov veter; pričakovali so, da bo postala zadruga res organizacija, ki bo pomagala napredku kmetijstva. Člani zadruge so dali nekaj umestnih predlogov, vendar se ni nič uresničilo. Na občnem zboru so sklenili, da kupijo trosilec za umetni gnoj, toda kljub temu, da je poteklo že precej časa, morajo zadružniki še danes trositi gnoj z roko. Druge kmetijske zadruge so organizirale dobavo enodnevnih piščancev in valilnih jajc štajerske pasme, upravnik črnelavske zadruge pa ni čutil niti potrebe po tem, da bi člani zadruge vsaj seznanili o tej stvari. Zadružniki so se zanimali tudi za gradnjo silosov in gnojničnih jam. Pravilno bi bilo, da bi dali subvencije tistim, ki zadrugi prodajajo vse svoje pridelke in jim je sploh pri sreju

NEKAJ O KINU V LJUTOMERU

O Ljutomerskem kinu so posamezni časopisi že večkrat pisali. Zato bom kot doatek k vsemu temu zapisal še tole.

Zakaj Ljutomerski kino ne objavlja kinosporedov, kot to delajo povsod drugod? Mislim, da ni tako težko nalepiti na reklame, ki vise na steni, listkov, na katerih bi bil napisan datum predvajanja. Tudi plošče so že zelo oguljene in marsikateri obiskovalec kina si želi vsaj kaj novega, kar ne bi terjalo od uprave kina prevelikih sredstev. L. V.

Opomba uredništva: V eni izmed prvih letošnjih števil Pomurskega vestnika smo povabili vsa kinopodjetja v Pomurju, naj nam pošiljajo kinosporeda, ki jih bodo objavljali brezplačno, vendar se temu vabilu nekatera kinopodjetja — med njimi tudi Ljutomer — niso odzvala.

razvoj domače kmetijske zadruge. Po izjavi nekaterih zadružnikov pa so razdelili subvencije z žrebom. Mislim, da tu ni potreben širši komentar.

Večina zadružnikov je mnenja, da so člani upravnega odbora dobri, vendar premalo dosledni v boju z nenaprednimi ljudmi, ki hočejo uveljaviti svoje težnje. Za upravnik zadruge bo treba določiti človeka, ki bo s strokovno usposobljenostjo kos vsem nalogam zadruge.

Podpisani sem 10. II. 55. objavil v Obmurskem tedniku članek pod naslovom »Odgrnimo zaveso«, v katerem sem obravnaval nezdružne razmere v KZ Črnelavci. Naknadno sem ugotovil, da so očitki proti bivšemu predsedniku KZ tov. Janezu Kuminu zaradi pomanjkljivih podatkov, neumestni in neresnični in zato to v tem članku popraviljam.

Ing. Tibor Titan

Ob tretji številki »Utrinkov«

Vsekakor je razveseljivo, da izhajajo »Utrinki« še dokaj redno, saj je skoraj običajno, da se taki »utrinki« utrjejo enkrat, dvakrat, potem pa izginejo za vedno. No, za »Utrinke« soboških srednješolcev to res ne velja. Ze lani so izhajali, letos pa imajo že tretjo številko za seboj. Skupaj (v tem letu) že 60 strani, največ literarnega teksta.

Tretja številka je izrazito literarna, brez kakšnih šahovskih partij ali drugih neliterarnih člankov. Proza in pesmi so njena vsebina. Večinoma srečamo zopet znanca iz prvih dveh števil (razen Franca Cvetkova in M.). Tudi za to številko veljajo v glavnem iste besede, ki sem jih zapisal že ob izidu prve in jih delno ponovil ob izidu druge številke: kljub nekaterim dobrim motivom še nepreciščenost izraza, ohlapnost v formi, jecljanje namesto odločne, jasne besede. To velja enako za prozne prispevke kakor tudi za poezijo, za zadnjo v še večji meri.

Med prozisti se tudi tokrat oddajva od ostalih Drago Graha (»Ko je prihajalo sprotilje...«). Simpatično pisanje in občuteno risanje mladostnih občutkov ob prihodu pomladi. Med dobre prozne prispevke

te številke štejem O. Razdvojnika — vega črtico »Klop v parku« (pri kateri pa bi lahko brez škode odpadla prva dva filozofska odstavka. Alfred Matiš ima soliden prijem za pisanje, nekoliko bolj nesrečno roko pa pri izbiri motivov. Tako opisuje v črtici »Nazaj« že star motiv izseljenca na obisku doma, pa še to dokaj ohlapno in neizrazito. V zgodbi »Na tepežni dan« se je lotil prastarega motiva o zapeljanem dekletu, v katerega je sicer vnesel nekaj naturalističnih posebnosti, v ostalem pa ostal pri stari obdelavi.

Pesniški del je obširen. Po preprostosti izraza, slikovitosti ter precejšnji formalni doganosti izstopajo pesmi Branka Semena (»Vrbe«, »Tam, kjer se poti prepletajo in »Bežijo prepelice«). Občuteno, z rahlo, hudomušno ironijo prepleteno je »Sentimentalno pismo« Milana Erjavca, medtem ko je njegov »Vojaški pogreb« pravo nasprotje prve: mračna silhueta mrtvega vojaka z ne preveč izvirnim refrenom »Vagoni čakajo...«. G. J. je v pesmi »Ugasla zvezda« izrazil lepo misel, lep motiv, ki bi se v prozi lepo bral, v rimani obliki pa je kakor, da bi se mladost spremenila v starko,

svatovsko oblačilo v puščavniško raševino: nemogoča raba pomožnega glagola na koncu verz: ...« utrnila se...« ugasnila je.« Ali: ... Kam hotela priti si? (!!!) ...« v prostranstvo utonila si.« Zares začetniške, da ne rečem šolske napake.

Silva Valpatic objavlja osvežujočo pesem »Luna hiti«, Milan Horvat pa dve priložnostni zimski pesmici »V decembru« in »Zimski večer«. Od O. J. je vih dveh je občutno boljša »Ozrl sem se«, medtem ko je druga »V tihoto se odeva vase preveč konvencionalna. Od vseh treh prispevkov M.-a je še najboljša štirikrstnica »So spomini...«, medtem ko ostalima dvema »Sopek oster« in »Senca preteklosti« še mnogo manjka do pesmi. Podobna ugotovitev velja tudi za pesem Franca Cvetkova »Jesen v poljanu in Oslajeva« »Sredi cvetja«.

Taka je torej približno pesniška in prozastična bera tretje številke »Utrinkov«. Če sem ob drugi številki zapisal, da je kakovostno slabša od prve, lahko za tretjo rečem, da je boljša od druge. Dosedanjega nivoja, s katerim so »Utrinki« začeli, pa tudi tretja številka ni preseгла.

Franc Srimpl

Taborjenja mladine v predvojaški vzgoji in ukrepi za napredek telesne vzgoje v Pomurju

V letošnjem letu, od junija pa do septembra, bo komisija pri Svetu za telesno in predvojaško vzgojo organizirala taborjenja za mladino, ki je vključena v predvojaško vzgojo. Ker ni primerne prostora, kjer bi lahko taborili vsi naenkrat, bodo taborjenja v izmenah, organizirana po občinah. Skupno bo taborilo okoli 2000 mladincev. Sredstva za ta taborjenja bodo zagotovljena v proračunu Sveta za telesno in predvojaško vzgojo in je za to predvidenih 9 in pol milijona dinarjev. Da bi tekle delo predvojaške vzgoje še bolje, kakor pa doslej, bodo pri posameznih občinah ustanovljeni občinski vojaški centri. V ta namen je bil tudi seminar občinskih referentov za predvojaško vzgojo 15. t. m. v Murški Soboti.

Na isti seji Sveta za telesno in predvojaško vzgojo so sklenili organizirati ob koncu šolskega leta okrajno tekmovanje učencev nižjih gimnazij in osemletk v atletskem mnogoboju. Najboljša ekipa bo dobila prehodni pokal, ki se trenutno nahaja v Ljutomeru. Potrebno bi bilo tudi organizirati mednarodna tekmovanja, da bi se na ta način dvignilo zanimanje za športno dejavnost med šolsko mladino Pomurja. Tekmovanja bo pripravila posebna komisija, v okrajnem proračunu pa bo tudi predviden znesek, s katerim bodo lahko krili najnujnejše stroške.

Za napredek telesne vzgoje bosta tudi važna dva telesnovzgojna te-

čaja, eden za telesnovzgojne učitelje, drugi pa za vodnike TVD Partizan. Oba tečaja bo skupaj obiskalo 60 ljudi, trajal pa bo 21 dni.

Prav tako nameravajo z razpisanimi štipendiranimi mesti za učitelje telesne vzgoje zagotoviti učne moči, ki so za bodoči razvoj telesne vzgoje v Pomurju nujno potrebne. Posebnega pomena za uspešni razvoj telesne vzgoje po občinah bodo tudi komisije za telesno in predvojaško vzgojo po občinah, ki bodo morale neposredno voditi oba sektorja te važne družbene dejavnosti, zadevajočo predvsem našo mladino.

Semena, tobak, paradižnike in druge povrtnine bodo pridelovali tudi v ljutomerski občini

Pred dnevi je bilo v Ljutomeru posvetovanje, ki ga je sklical Svet za kmetijstvo pri ObLO in so se ga udeležili zastopniki ljubljanske Semenarne in Tovarne tobaka, Tovarne sadnih sokov »Kalnik« iz Varažдина in kmetijski strokovnjaki. Na posvetovanju so proučili možnosti za gojitev bolj donosnih rastlin, možnosti prodaje pridelkov in ugodnosti, ki jih bodo imeli pri tem kmetovalci. Pogovorili so se predvsem o tistih kulturah, ki zahtevajo več dela, pa so bolj rentabilne.

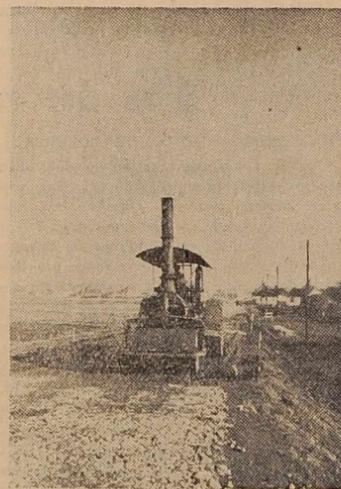
V Prlekiji so ugodni pogoji za gojenje semen vseh vrst, dalje uspevajo tobak (Segedinska roža), paradižniki, kumare in dru-

KAKO NAJ KORISTNEJE UPORABITI SREDSTVA SKLADOV ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA

V SVETU ZA GOSPODARSTVO OLO M. SOBOTA SO NA REDNI SEJI PREJSNIJI ČETRTEK RAZPRAVLJALI PREDVSEM O DVOJEM: O DELU OKRAJNE GRADBENE INSPEKCIJE IN O RAZDELITVI PREOSTANKA SREDSTEV SKLADA ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA IZ LANSKEGA LETA. O SLEDNJEM — KRATKO POROČILO.

V novem komunskem sistemu še niso povsem razčiščena vprašanja pristojnosti plačevanja posameznih postavk kmetijsko pospeševalne službe. Ker so ta sredstva občinskih ljudskih odborov, namenjena za pospeševanje kmetijstva, precejšnja, bo treba točno določiti, katera dela se bodo plačevala s sredstvi občinskih skladov. Taka primera sta n. pr. kalcifikacija zemljišč in sklad za varstvo živine. Doslej je razpolagal s sredstvi za

kalcifikacijo zemljišč samo OLO, odslej pa bodo morale prispevati tudi občine, če že ne bodo prevzele stroškov kalcifikacije v celoti. Svet za gospodarstvo je mnenja, da je treba določiti tudi za vse ostale namenske sklade, s katerimi razpolagajo ljudski odbori, kako se bodo

Naše ceste: upanje na boljše v novih skladih OLO

ge povrtnine. Ti pridelki imajo zelo dobro ceno in prinašajo večje dohodke kot žito ali krompir. Strokovno bodo pridelovanje usmerjale kmetijske zadrage s pomočjo semenske službe. Na posvetu so se zavzemali za ustanovitev manjših semenskih postaj, ki bi bile povezane s centralo v Ljubljani.

Zastran tobaka se bodo v kratkem posvetovali na sedežih KZ. Na posvetovanjih bodo predstavniki tobačne tovarne pojasnjevali kmetovalcem proces pridelovanja tobaka in pogoje za dobro vnočevanje pridelka. Podjetje »Kalnik« iz Varažдина pa že sklepa pogodbe s KZ; tako jim je že sedaj zagotovljena prodaja paradižnikov, kumar in povrtnine.

Mnogi kmetovalci so še dokaj primitivni pri svojem gospodarjenju in ne mislijo dovolj na rentabilnost kultur. S tem bo potrebno slej ko prej obracunati. To bodo morali storiti zlasti mali kmetje, ki svoje delovne sile ne morejo povsem zaposliti čez vsa leta, to pa bodo lahko dosegli, če se bodo odločili za pridelovanje donosnejših kultur, kar jim bo seveda prineslo boljše življenjske pogoje, zmogli pa bodo tudi obveznosti do družbe, ki so se jim nekoliko povečale z zadnjimi predpisi o obdavčitvi.

Prav zaradi tega je potrebno pozdraviti pobudo kmetijskih strokovnjakov ljutomerske občine za preusmeritev pridelovanja v korist bolj donosnih kultur. Dolžnost KZ pa bo, da bodo kmetovalcem pomagale in pozneje pridelke tudi brezhibno odkupovale.

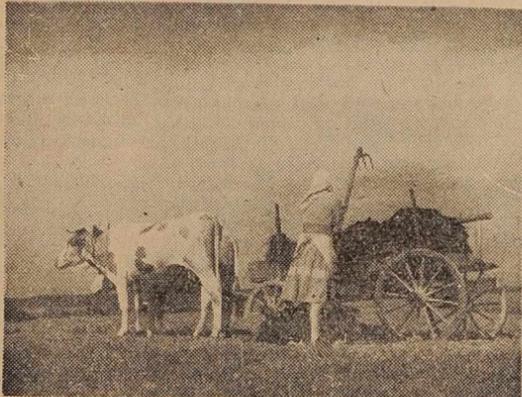
M. M.

koristili, prav tako je treba skrbeti tudi za to, da bodo občinski ljudski odbori ta sredstva stranišča, kopalnice itd. Zidarji, ki nimajo dovolj tehničnega znanja, pogostokrat ne vedo graditeljem svetovati, kateri material bi bil za zgraditev nekega objekta najbolj primeren in najbolj poceni. Premalo je videti, da bi uporabljali pri gradnjah stanovanjskih hiš, pa tudi gospodarskih poslopij n. pr. zidni stropnik, ki je mnogo bolj in tudi cenejši kot les. Vse take stvari bi odpadle, če bi si znali ljudje izbrati zanesljivega izvajalca gradbenih del. Gradbena podjetja v našem okraju imajo dovolj tehnično sposobnih ljudi, pa tudi razpredenost gradbenih podjetij je zadovoljiva. Narodni dohodek, ki je namenjen za gradnje stanovanjskih in gospodarskih objektov, ne sme običati v takih, tehnično slabo izvedenih delih, saj je slab tehnični nadzor že večkrat pozročil, da se je zgradba podrla. Prav bi bilo, da bi v takih primerih obnavljal zgradbo izvajalec gradbenih del na svoje stroške.

Najbolj nenačrtno se gradi po vaseh. Občinski ljudski odbori vse premalo kontrolirajo posamezne gradbene objekte. Objektiva težava je v tem, da nimajo za tako delo potrebnih tehnikov, ki bi v svojem okolišju urejevali vse tehnično organizacijske probleme pri gradnjah. V Murški Soboti bi bilo dobro ustanoviti Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov, ki bi proučevalo vso problematiko ne samo kar se tiče tekočih in nameravanih gradenj, temveč tudi načrtno izvajanje vseh ostalih komunalnih naprav na podeželju in v mestih. Tak način bi bil dobrodošel predvsem sedaj, ko so še občinski ljudski odbori v teh ozirih zelo šibki.

M. J.

Letošnja zima je trdoživa in se nikakor noče odseliti iz pokrajine, čeprav je bil včeraj že prvi koledarski spomladanski dan. Bližajoče se tople in sončne dneve komaj čakajo naša polja in livade, naši kmetovalci. Da bodo spet pognali svoje konjičke in se podali na njive!

Pohitimo! Čas škropljenja sadnega drevja je tu

Mesec marec. Pohitimo s pripravami in nič več ne odlagajmo zimskega škropljenja posebno tam, kjer nismo škropili v jeseni, odnosno v prvih zimskih mesecih. Preizkusimo škropilnice z vodo in se prepričajmo, ali brezhibno delujejo, da se ne bomo takrat, ko bi moralo biti škropljenje v največjem teku, mudili s popravili in nabavami raznih izrabljenih in pokvarjenih delov.

Pri motornih škropilnicah preglejmo zlasti zgoščevalke, ali niso obrabljene kolobarji iz kavčuka, ali pravilno delujejo tlakomeri; pri ročnih škropilnicah preizkusimo posodo za škropivo. Morebitne špranje in razpoke zamašimo s platnjenimi trakovi ali pa jih zakitajmo. Gumijaste cevi, ki puščajo, ker jih nismo redno po vsakokratnem dnevnem delu izprali s toplo vodo, nadomestimo z novimi.

Na vseh gibljivih delih škropilnice odstranimo staro mazivo, očistimo morebitno rjo s petrolejem in ne štedimo s strojnimi oljem. Nove škropilne palice iz medenine, ki smo jih nedavno nabavili, ne odgovarjajo našemu visokemu drevu, ker so prekratke. Pri novih naročilih zahtevajte 4 do 5 m dolge škropilne palice, izdelane iz aluminija ali podobne lažje in za škropivo odporne kovine, da nas ne bodo utrujale pri škropljenju in da bomo lahko, n. pr. brez lestev, temeljito v celoti poškrpili sadno drevje. Z dovolj dolgimi cevmi si ne bomo samo olajšali dela pri škropljenju, marveč bomo porabili manj škropiva in dosegli takšen

uspeh, kakršnega si želijo lastniki sadovnjakov.

Sadjarji, opustimo »divje« škropilne ekipe, ker nam lahko napravijo več škode kot koristi. V upravnih odborih kmetijskih zadrug, ali še boljše, v sadjarskih odborih se posvetujmo o vestnih, požrtvovalnih in naprednih ljudeh in priredimo eno- ali dvodnevne škropilne tečaje,

saj zahteva vsako delo določeno strokovno znanje. Taki tečaji so nujno potrebni in prepričan sem, da se bodo zelo dobro obrestovali.

Če bomo smotrno in pravilno škropili sadno drevje, potem ne bomo več našli na vasi človeka, ki bi še dvomil v vrednost škropljenja sadnega drevja.

L. Kosi

Drobiž od tu in tam

O delu mladine terena „Štefana Cvetko“ v M. Soboti

O delu mladine terena Štefan Cvetko je le malokaj slišati, vendar mladina tega terena dela. Po občnem zboru so pričeli z izvajanjem posameznih sklepov. Skoraj vsak četrtek imajo predavanja. Doslej so priredili že trije predavanja. Predavali so: tov. Hajšek o moralni vzgoji, prof. Titan o vtisih z Olimpiade, predsednik OK LMS tov. Pleterski o razvoju in delu mladine. K posameznim predavanjem je prišlo precej mladincev.

Predavanja in sestanki pa niso edino delo mladine. Pred kratkim so priredili mladinci tega terena šahovsko tekmovanje z mladino IV. terena. Ob tej priliki so se pomerili še v namiznem tenisu in streljanju.

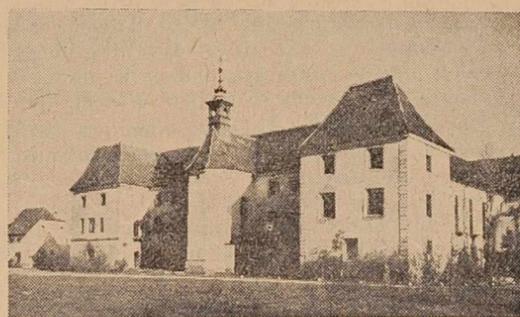
Mladina terena »Štefan Cvetko« se pripravljata tudi na proslavitev Dneva mladine, ki bo junija. Člani mladinske aktivna so sklenili, da bodo svoj teren dostojno zastopali.

J. K.

Glas iz Križevca pri Ljutomeru

Družina, otrok in šola

Taka je bila tema predavanja profesorja Siliha iz Maribora. Tokrat smo ga povabili na roditeljski sestanek. Vabilu se je prof. Silih zelo rad odzval, za kar smo mu zelo hvaležni. Staršem je povedal marsikaj o tem, kako morajo ravnati s predšolskimi in šolskimi otroki. Pri svojem poljudnem izvajanju si je pridobil mnogo poslušalcev, saj se je natrpalo v razred okrog 150 ljudi. Marsikateri vzgojni problem bodo gledali starši odslej čisto drugače. Žal, da je moral predavatelj takoj po predavanju v Ljutomer. V razgovoru po predavanju so se starši zanimali tudi, kako je z reformo šolstva.

Kmalu bi jo bil izkupil

V Filovcih se je zgodilo nekaj nenavadnega. Vinski bratec F. F. je več večerov prespal v kravjem hlevu I. B. Nekega večera so ga našli trije sinovi gospodarja pri edini kravi — dobri mlekariici. Mislili so, da imajo pred seboj čarovnika; zato sta ga dva potegnila čez prag, tretji pa je vzel v roke sekuro, da bi mu odsekali glavo.

MOŠKI ZBOR SPET REDNO VADI

Samo malo je manjkalo, pa bi morali razpustiti naš moški pevski zbor. Nismo imeli pevovodje. Kočno nam je uspelo dobiti tov. Žizka iz Radenec, ki hodi dvakrat tedensko vadit v Križevca. Doslej smo se naučili že toliko pesmi, da bomo privedli aprila ali maja pevski koncert.

Pomembni sklepi Sveta za prosveto

(Nadaljevanje s 1. strani)

Člani Sveta so predlog odbora za spomeniško varstvo o tem posvetovanju z odobranjem osvojili, v proračunu pa bo zagotovljen tudi primeren znesek za kritje nekaterih stroškov posvetovanja.

Soboški grad — v njem že uradno občinski ljudski odbor.

V beltinskem parku bo spet lepo

Če je šel pred leti popotnik skozi Beltince, ga je že ob vходу v kraj pozdravila vabljiva senca košatih platan in stoletnih akacij. Malo naprej je bil park. Tu so bile aleje rdečega kostanja, vitki bori, grčasti cigarilosi, srebrne smreke itd. Lepota barv se je kosala z vitkostjo in častiljivostjo.

Tako so cvetela, duhtela in šumela ta drevesa v veselje in ponos domačinov vse dotlej, dokler se ni našel nekdo, ki so mu bile naravnepote kaj malo mar. Zapele so se kire in krampi, žage so opravile svoje. Vsa naravna lepota Beltinec je zgorela v pečeh in štedilnikih. Tam, kjer je bil nekoč park, sameva sedaj

skozi poletje nekaj desetina zeljnatih glav in hibridne koruze. Pozimi pa je še bolj pusto in prazno.

Beltinski občani so bili res zelo presenečeni, ko so izvedeli, da se je Občinski ljudski odbor Beltinci zavezal za obnovo vseh nekdanjih naravnih lepot kraja. Izvolili so posebno komisijo, ki je že določila nove nasade lepotičnega drevja. Zasadili bodo nekaj lip, japonik, rdečih hrastov itd. Občina je že določila sredstva za obnovo parka in drevoredov. Komisija za obnovo se bo morala le podizati z naročilom sadik, saj je za to skrajni čas.

-CO

TA TEDEN OB ROBU Gradimo, gradimo, TODA KAKO...?

Gradbena dejavnost v našem okraju je precej živahna, saj je bilo izdanih v pičlih sedmih mesecih 120 gradbenih dovoljenj, od teh je 25 odstotkov objektov gospodarskega značaja, 75 odstotkov pa privatnih gradenj. Okrajna gradbena inšpekcija je ugotavljala, predvsem pri gradnji privatnih hiš, nekatere nepravilnosti, ki občitno oplivajo na kakovost gradbenih storitev. Dogaja se, da privatni zidarji posejajo svojo firmo in so istočasno prijavljene kot izvajalci gradbenih del na desetih in tudi več gradbiščih, čeprav ne zaposlujejo toliko delovne sile, da bi zmogli opraviti vsa, v svojo stroko pripadajoča dela. Pri tem se dogodi navadno tako, da najame investitor zidarje in delavce sam, obrtnemu mojstru pa da določeno nagrado zato, da delajo ti zidarji in delavci pod njegovo firmo. Tak način dela se nujno odraža v kakovosti gradbenih del, saj je mojstru, ki je sicer formalno zadolžen za izvajanje, kaj malo mar, ali bodo vsa dela opravljena dobro.

Spregoverti je treba tudi o tistih investitorjih, ki zaradi prihranka nekaj tisočakov dovolijo, da se grade njihove hiše oziroma gospodarska poslopja na tak polovičarski način. Po oceni strokovnjakov so take gradnje po kakovosti za 60% slabše od onih, katerih delo nadzirajo tehnično usposobljeni ljudje, ki tudi za svoje delo odgovarjajo. Poprečna ocena škode polovičarskih gradbenih storitev znaša v našem okraju okrog 500 milijonov dinarjev. Posebno v vaseh se ljudje kaj radi izmikajo doslednemu izvajanju načrta, ki ga predhodno odobri gradbena inšpekcija. V režiji sušmarjev je najlažje opustiti n. pr. ograditev primerne stranišča, kopalnice itd. Zidarji, ki nimajo dovolj tehničnega znanja, pogostokrat ne vedo graditeljem svetovati, kateri material bi bil za zgraditev nekega objekta najbolj primeren in najbolj poceni. Premalo je videti, da bi uporabljali pri gradnjah stanovanjskih hiš, pa tudi gospodarskih poslopij n. pr. zidni stropnik, ki je mnogo bolj in tudi cenejši kot les. Vse take stvari bi odpadle, če bi si znali ljudje izbrati zanesljivega izvajalca gradbenih del. Gradbena podjetja v našem okraju imajo dovolj tehnično sposobnih ljudi, pa tudi razpredenost gradbenih podjetij je zadovoljiva. Narodni dohodek, ki je namenjen za gradnje stanovanjskih in gospodarskih objektov, ne sme običati v takih, tehnično slabo izvedenih delih, saj je slab tehnični nadzor že večkrat pozročil, da se je zgradba podrla. Prav bi bilo, da bi v takih primerih obnavljal zgradbo izvajalec gradbenih del na svoje stroške.

Najbolj nenačrtno se gradi po vaseh. Občinski ljudski odbori vse premalo kontrolirajo posamezne gradbene objekte. Objektiva težava je v tem, da nimajo za tako delo potrebnih tehnikov, ki bi v svojem okolišju urejevali vse tehnično organizacijske probleme pri gradnjah. V Murški Soboti bi bilo dobro ustanoviti Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov, ki bi proučevalo vso problematiko ne samo kar se tiče tekočih in nameravanih gradenj, temveč tudi načrtno izvajanje vseh ostalih komunalnih naprav na podeželju in v mestih. Tak način bi bil dobrodošel predvsem sedaj, ko so še občinski ljudski odbori v teh ozirih zelo šibki.

Na seji so še pregledali sklepe z zadnjega sestanka in ugotovili, da so bili izpolnjeni. Glede gledališča, ki naj bi se zgradilo v M. Soboti, in katerega gradnjo je Svet podprl, so ugotovili, da so bili sicer sklicani nekateri sestanki, da je bil imenovan tudi gradbeni odbor, posebna komisija (v njej je bil tudi član Sveta tov. Novak) si je ogledala nekaj slovenskih odrov, dalje od vsega tega pa še ni prišlo. Svet bo še nadalje spremljal delo za zgraditev gledališke stavbe v M. Soboti. Ob koncu je predsednik Sveta prof. Zadravec predlagal članom, da bi vnesli v proračun tudi postavko pol milijona dinarjev kot subvencijo za novi pomurski zbornik »Svet ob Murici«, ki ga bo izdajala v tem letu Obmurska založba. Člani Sveta so z odobranjem sprejeli tudi ta predlog.

-S.

Pomurski vestnik — Izdaja Casopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murški Soboti — Direktor in odgovorni urednik Jože Vild — Uredništvo: M. Sobota, Trubarjev drevored 3/II. — Telefon 1-38 Uprava in oglašni oddelke: Murska Sobotica, Koeljeva ulica 7 — Tel. 53 — Naročnina: četrtletna 100, polletna 200, letna 400 dinarjev — Tekoči račun pri Narodni banki 641-T-608 v M. Soboti — Tisk Pomurske tiskarne v Murški Soboti

Križem kražem po Pomurju

Dramatska sekcija IZUD Stane Rozman v Križevcih na Goričkem je že dvakrat nastopila v igro »Dve nevesti«. V nedeljo so gostovali tudi v Salovcih.

O križevskih gasilcih je mogoče le malo slišati. Čeprav šteje vas nad 200 hišnih števk, je bilo v vasi do nedavnega komaj 15 aktivnih gasilcev. Po občnem zboru se je stanje nekoliko izboljšalo. Sklenili so celo, da bodo zgradili nov gasilski dom.

Nekaj o problemih društva, ki ga zelo malo poznamo

V nedeljo predpoldne bo v prostorih hotela Zvezda v M. Soboti letni zbor Aerokluba Murska Sobota. Za probleme takšnega kluba ve še vedno le ozek krog aktivnih članov. Ne bo torej odveč nazivati nekaj zanimivih številk in ugotovitev.

Aeroklub M. Sobota ima svoj sedež v Murski Soboti, letališče na Muzgah pri Bakovcih, letala pa v Ptuj. Zimski teoretični padalski, modelarski in jadralni tečajji so v teku. Obiskuje jih 50 članov. Njihovo praktično šolanje bo stalo 700.000 dinarjev. Od leta 1947, ko je bil klub ustanovljen, je bilo izšolanih 90 padalcev, 50 modelarjev in 25 jadralcev. Za njih je klub porabil milijon dinarjev, letalsko vozvo pa so stali še vsaj petkrat več. Tri jadralna letala, avtovele in orodje ter material ima vrednost 3 milijone. Vrednost dela, uslug in materiala, uporabljenega za gradnjo letališča, znaša 3 milijone, en milijon pa je potreben za zaključek del. Neizogibna gradnja hangarja terja najmanj 3 milijone dinarjev. Da o ostalem ne govorimo.

Dokler ne bo v M. Soboti letališča in hangarja, bodo soboški letalci primorani letati še v Ptuj, kar pomeni za njih stroške nad 90.000 dinarjev v sezoni, kajti klub jim se tega nima s čim kriti. Pomoči od okrajne občine so bile doslej moralne vrednosti. Najpomembnejša pomoč pa je štipendija sedanjemu učitelju letanja Emilu Prešernu, ki je prvi kot učitelj letanja izšel iz vrst članov tega kluba. Emil je tudi motorni pilot, eden izmed štirih, ki so izšli iz soboškega kluba, ostali pa so v vojnem letalstvu. Med jadralci imamo poleg začetnikov tudi enega kandidata za srebrni C znak in enega za zlati C. Med padalci so v M. Soboti prvak Slovenije Franc Mataj in prvak Srbije (izven konkurence) Ernest Novak, ekipno pa je Sobota prav tako najmočnejša. Najstarejši član kluba pa je favorit v modelarstvu — Lojze Šinčič, ki se je najbolj izkazal v kategoriji histroinih modelov.

Cemu vse to, te številke? V času, ko je osnova vsake dejavnosti ekonomsko zaključena celota, ne more klub pričakovati, da bo njegovo delo finansirano od Letalske zveze, kot je bilo v veliki meri doslej. Denar je tudi tukaj osnovno vprašanje. Velik krog sodelavcev more najti izhod iz problema, ki je izražen v čednem znesku 4.700.000 dinarjev za letošnje leto.

Krajevni odbor v Križevcih je posvetil največ pozornosti popravilu vaških cest in poti. Ker so se nekateri kmetovalci radi izogibali takim popravilom je krajevni odbor izdal posameznikom odločbe, v katerih je navedeno, kakšna dela mora opraviti vsak posamezni vaščan pri popravilu cest in poti.

Pionirji v Martinju zelo radi šahirajo. Pred kratkim so že odigrali dvojne šahovskih tekmovanj s pionirji od Grada. Zabeležiti moramo tudi, da je pripravila sindikalna podružnica tovarne perila M. Sobota na Cankovi uspelo kulturno prireditev, katere se je udeležilo okrog 150 ljudi.

Beltinska godba na pihala se pripravljala na svoj prvi nastop. Ustanovili so jo lani v jeseni. Člani godbe so večinoma mladinci, pridni in mnogo obetajoči, kakor pravi J. Gerlec, ki jih uči.

Pred kratkim je sklical krajevni odbor v Beltincih zbor volivcev. Predsednik odbora je poročal o delu odbora in predlagal več

stvari, ki bi jih bilo treba uresničiti. Med drugim so volivci sklenili, da bodo imenovali poljske čuvaje, strinjali so se tudi s predlaganim zvišanjem obveznosti za vzdrževanje vaških cest.

V Beltincih živi starček I. B. Stanuje v skrajno zanemarjenem in nehigienskem prostoru kljub temu, da ima v bližini več ožjih sorodnikov, ki bi ga lahko pošteno oskrbeli. Dobro bi bilo, če bi si vsi stvar ogledal kdo od Sveta za socialno skrbstvo pri Ob LO.

V Črnelavcih so pred kratkim uredili cestno razsvetljavo. V vasi je precej govora o priključitvi črnelavske kmetijske zadruge h Kmetijski zadrugi M. Sobota, vendar se nekateri člani ne morejo ogreti za to priključitev.

Gasilci iz Serdice so se predstavili vaščanom z dobro našudirano igro »Rokovnjaci«. Z isto igro so nastopili serdiški gasilci tudi v Rogoševcih.

Pa še nekaj . . .

IZ KRONIKE SODNIKA ZA PREKRŠKE

Kakor v gospodarstvu na splošno, tako morajo veljati predpisi tudi pri vseh privatnih obrtnih storitvah. Okrajna tržna inspekcija je pred kratkim ugotovila, da je bilo 24 mlatilničarjev, 9 mlinarjem in enemu gostilničarju zelo malo mar za pravilno izvajanje predpisov. Gre predvsem za nedredno vodenje poslovnih knjig, iz česar sledi utaja prometa in izogibanje družbenim dajatvam.

Sodnik za prekrške je moral kaznovati zaradi takih nepravilnosti mlatilničarje: Jožeta Gerencerja iz Nedelice, kazen 50 tisoč din; Jožeta Korena iz Nedelice s kaznjivo 40 tisoč din; Ludvika Mencingerja iz Gerlinec s kaznjivo 35 tisoč; Stefana Hodoščka iz Zenkovec s kaznjivo 10 tisoč; Frumena Elka s kaznjivo 22 tisoč; Antona Kornika iz Ropoteč s kaznjivo 12 tisoč; Ignaca Denša iz Nedelice s kaznjivo 12 tisoč din ter še nekatere druge mlatilničarje, ki pa morajo plačati manjše denarne kazni.

Mlinarje: Jožeta Šaruga z Noričkega vrha s kaznjivo 50 tisoč din; Ludvika Koceta s kaznjivo 21 tisoč; Ignaca Faršanga s kaznjivo 15 tisoč; Ludvika Gomboca iz Turnišča s kaznjivo 10 tisoč in še nekatere druge. Prav tako je bil kaznovan gostilničar Franc Žizek iz Beltincev z denarno kaznjivo 50 tisoč din.

Ti primeri ne bi smeli biti opomin samo navedenim, temveč vsem, ki jim je pri srcu izigravanje določenih predpisov.

Nesreče in nezgode

Karel Slep, 23-letni delavec iz Puconec je padel pod voz naložen z opeko. Kolesa voza so mu povzročila težke poškodbe na glavi.

Aleksandra Vrečiča, 34-letnega kmeta iz Strukovec je brenil konj v glavo. Zlomil mu je nosno kost ter težje poškodoval glavo.

Oba se zdravita v soboški bolnišnici.

ŠPORT

Sobota : Nafta 4:3 (1:2)

Povratno prijateljsko srečanje obeh enajstoric se je končalo z zmago domačega moštva. Vse do sredine drugega polčasa je bilo kazno, da bo Sobota doživela poraz, saj je bila Nafta že v vodstvu s 3:1. Sele, ko je Matjašec uspelo doseči drugi gol, je domače moštvo v kratkem izenačilo in doseglo tudi zmagoviti gol. Medtem pa Sobota ni izkoristila dosojene enajstmetrovke. Proti koncu igre so gostje sicer še poskušali, da bi spravili žogo v nasprotnikovo mrežo, kar jim pa ni uspelo, predvsem po zaslugi domačega vratarja in netočnega streljanja na vrata.

Nafta, ki je v glavnem nastopila v svoji standardni postavi, je pokazala solidno igranje, da bo imelo moštvo v spomladanskem delu tekmovanja več uspeha, kot v jeseni.

V domačem moštvu so, predvsem v obrambi, nastopile mlade moči. Moštvo je igralo dokaj nepovezano.

Igra je bila fair, tako da sicer dober sodnik iz Lendave ni imel težkega dela.

Odbojka - košarka

V nedeljo so obiskali mladinci in mladinke TVD Partizan iz M. Sobote SKS v Mariboru z namenom, da se pomerijo v odbojki in košarki.

Prva je bila tekma v odbojki; med mladinci so zmagali Sobočanci z 2:0 (15:8, 15:7). Sodil je dijak SKS Stane Filipič. Za temi so pokazale svoje sposobnosti košarkinje. Ker je telovadnica precej ozka, so igralo po štiri, kar nas je precej motilo. Zmagale so mladinke iz M. Sobote s 25:17. Najboljša je bila Petrovičeva s 13 točkami. Zelo dobro je igrala tudi Spoljaričeva, saj je s številom točk dosegla Rousovo (6). Sodil je dijak Jože Černoša. Kot zadnji so igrali mladinci. Igra pa ni bila tako lepa, kakor smo pričakovali. Zmagali so mladinci iz M. Sobote z rezultatom 57:49 (polčas 23:21). Med najboljšimi je bil Sumak, ki je dosegel 16 košev. Mnogo več smo pričakovali od Ferjana, ki ga je pri tej igri močno ovirala poškodovana roka. Sodila je prof. Bezjakova.

Obvestilo

Po navodilih Državnega sekretariata za notranje zadeve LRS in 8. člena Pravilnika o registraciji motornih vozil in avtomobilskih priklopnikov bo redna letna registracija za motorna vozila in avtomobilske priklopnike za okraj Murska Sobota od 9. do 18. aprila 1956. Tehnična komisija Tajništva za notranje zadeve OLO M. Sobota bo pregledovala vsa motorna vozila po sledečem redu in centrih:

1. Dne 9. in 10. aprila od 8. do 17. ure v Lendavi v prostorih garaže podjetja »Nafta«.
2. Dne 11. in 12. aprila od 8. do 17. ure v Gor. Radgoni v prostorih »Avtoremont« G. Radgona.
3. Dne 13. in 14. aprila od 8. do 17. ure v Ljutomeru v prostorih »Agroservis« Ljutomer.
4. Dne 15., 16. in 17. aprila od 8. do 17. ure v Murski Soboti v prostorih garaže »SAP« v M. Soboti.

Naknadni tehnični pregledi bodo v M. Soboti vsak petek od 12. do 15. ure za motorna vozila, ki prevajajo potnike.

Za zamudnike bo tehnični pregled v M. Soboti dne 26. in 28. aprila 1956 od 9. do 12. ure.

Dne 27. aprila 1956 morajo vsa prostovoljna gasilska društva pripeljati v M. Soboto svoja motorna vozila, opremljena, kot je bilo že sporočeno od Okrajne gas. zveze.

Na tehnični pregled morajo biti pripeljana vozila očiščena in brezhibna.

Natančnejša navodila in potrebne listine dobijo lastniki in upravitelji na Tajništvu za notranje zadeve v M. Soboti.

Po 28. aprilu 1956 ne bodo smela voziti v javnem cestnem prometu motorna vozila, katerim ne bo podaljšana veljavnost prometnega dovoljenja.

Gasilska in reševalna vozila morajo biti opremljena s posebnimi siremami, kot to določa Uredba o cestnem prometu.

Traktorji in traktorske priklopnice pa bodo morale biti opremljene s posebnimi zadnjimi lučmi — signalne luči s kazalci, ki jih lastniki lahko že sedaj nabavijo v trgovinah za avtomaterial v M. Soboti, Radgoni in Ljutomeru. Brez signalnih luči prikolice ne bodo registrirane.

Opozarjamo vse lastnike motornih vozil, da pravočasno dvignejo prijavnice.

Z pisarne Tajništva za notranje zadeve M. Sobota

R A Z P I S

Mlinsko podjetje M. Sobota razpisuje delovno mesto NADMLINARJA

ali tehničnega vodje za mlin v Bakovcih. — Ponudbe je poslati uprav. odboru podjetja z opisom dosežanj zaposlitve do vključno 30. III. 1956. Nastop službe s 1. aprilom 1956. Plača po tarifnem pravil.

OBVESTILO

Obveščamo zainteresirane, da bomo sprejemali naročila za zidno opeko v času od 2. do 5. aprila 1956.

Opekarna Nemčavci

ZAHVALA

Vsem, ki so se kakorkoli spomnili mojega dragega moža

TRIPLAN FRANCA

uslužbenca v Murski Soboti
izrekam iskreno zahvalo. Zahvaljujem se vsem zdravnikom, ki so ga zdravili, posebno primariju dr. Vrhnjaku in primariju dr. Krževju v Mariboru. Bolniškemu osebju, ki mu je lajšalo bolečine pri njegovi dolgi in težki bolezni. Vsem kvodajalcem, ki so šli v Maribor in mu dali kri. Vsem, ki so ga obiskali med boleznijo. Sosedom, kolektivom »Agromerker« in prijateljem za izkazano sočutje. Številnim darovalcem vencev in vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.
Zalujoča žena Marija, sina Vlado in Drago ter hčerka Dragica

ZAHVALA

Ob izgubi drage žene, mame, stare mame in tašče

PEČEK PAVLINE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremlili v tako velikem številu na njeni zadnji poti, ki so poklonili vence in cvetje, z nami sočustvovali in nam izrazili sožalje.

Posebna zahvala terenskemu odboru SZDL, uslužbencem mestne občine, kolektivom Panonija, Pomurski tisk, LJO Ljutomer, društvu upokojencev, godbi »Svoboda« in govornikom za poslovilne besede.

Murska Sobota, 16. III. 1956.

DRUŽINA PEČEK - TRUČL

Tedenski koledar

Nedelja, 25. marca — Minka
Ponedeljek, 26. marca — Maksim
Torek, 27. marca — Rupert
Sreda, 28. marca — Janez
Četrtek, 29. marca — Ciril
Petek, 30. marca — Branimir
Sobota, 31. marca — Benjamin

Gibanje sonca: 1. aprila vzide ob 5,05 uri in zaide ob 18,52 uri.
Dolžina dneva: 12 ur in 48 minut.
Lunine spremembe: 26. aprila ob 14. uri in 11 minut polna luna.

KINO

BELTINCI. — 24. in 25. marca mehiški film »Macao«.

LENDAVA. — od 23. do 25. marca ameriški barvni film »Rdeči gusar« — 27. in 28. marca angleški film »Pod rdečim morjem«.

VELIKA POLANA. — 25. marca francoski film »Umor v pariški četrti«.

RADENCI. — 24. in 25. marca ameriški film »Poročeni neporočenci« — 29. marca ameriški film »Razbojnik«.

RADGONA. — 24. in 25. marca angleški film »Bankovec od milijon funtov« — 28. marca italijanski film »Figaro«.

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU. — 24. in 25. marca italijanski film »Neprične mladoporočence« — 28. in 29. marca francoski film »Očka«.

CEPINCI. — 25. marca francoski film »Plačilo za strah«.

GRAD. — 25. marca ameriški film »Skrivno življenje W. Mittyja«.

MURSKA SOBOTA. — od 23. do 25. marca ameriški barvni film »Do zadnjega« — od 27. do 29. marca ameriški film »Zaseda«.

MALI OGLASI

DIESSEL motor, 7 KS, v dobrem stanju — prodam. — Ludvik Bohar, Grad št. 149.

ENOSTANOVANSKO HISO v središču M. Sobote prodam. Cena po dogovoru. — Poizvedbe: Ciril Metodova 5, M. Sobota.

ENONADSTROPNO HISO, — štiri-sobno, dvo-stanovansko, vseljivo, prodam. Cena 2 milijona din. — Ladislav Preis, dentist, M. Sobota.

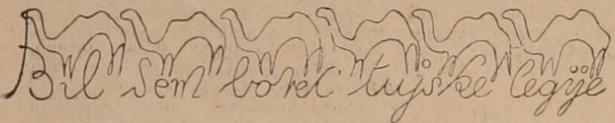
KMEČKO STARO HISO, material primeren za kurjavo, samo za kurjavo (za peka ali lončarja) prodam. Razen tega pa tudi tesani les za stavbo 15 metrov dolžine in 5 širine. — Poizvedbe: Stefan Kocet, Mačkovec.

VINOGRADNIŠKO IN BRAJDNJO TRSJE, orehova drevesca, cepljene kutine — ima na zalogi HOLCEVA TRSNICA Gomila, p. Juršinci, Prlekija.

KLAVIRSKO HARMONIKO, 32 basov, prodam. — Franc Kosi, Kapela 18, p. Radenci.

HISO z dobro renimiranim gostinskim obratom, mesnico, hladilnico, klavnico in gospodarskimi objekti ter 3,12 ha zemlje prodam zelo ugodno v industrijskem kraju. — Natančnejši podatki v upravi lista.

ENODRUŽINSKO HISO, podobno vili, brez strank, takoj vseljivo, higiensko opremljeno, ugodno prodam v središču Studenc. — Maks Serbec, Limbuška 70 (bivša mesarija Serbec), Maribor.

20 Življenjska zgodba prekmurskega sezonca Ivana Bakana

SPET POD RODNIM KROVOM . . .

Po zdravniškem pregledu sem se v oranskem pristanišču z mešanimi občutki poslovil od afriške celine in se poslednjič vkrca na ladjo. Malce se mi je vseeno tožilo za legionarskimi pustolovčinami in doživetji. Pred očmi mi je kot na filmskem platnu plesal nov svet, nekje v notranjosti, v zavesti pa sem s težavo trgati vezi z burno mladostjo . . .

V Marseillu so se raznovrstni spomini umaknili silni želji po skorajšnjem svidenju z domačim krajem. Ker pa nisem vedel, kako uresničiti to željo, sem si svoj dopust brezdelja in pohajkovanja skrajšal ter se odpravil na priložnostno delo v okolico Strassbourga. Zaposlil sem se v kamnolomu kot šofer in trdo delal. Z bratom, ki je ves čas mojega legionarstva ostal v Franciji, sem vzpostavil pismene stike. Kovala sva načrte, da se skupaj

vrneva v domovino. Preko »Nove Jugoslavije«, francoskega časopisa, ki izhaja v Parizu in ki mi je slučajno prišel v roke, sem se obrnil tudi na naše predstavništvo. Napotili so me na naš konzulat v Metz. Tu sem se tudi prijavi za povratek. Ko sem prejel obvestilo, da se bom lahko vrnil s posebnim transportom naših ljudi, ki prav tako odhajajo iz Francije, sem bil presrečen.

V Metz u sem se koncem septembra 1947. leta znova srečal z bratom in po enotedenskem čakanju sva z ostalimi jugoslovanskimi izseljenci odpotovala v domovino. Nisva bila edina Slovenca, ki sva se vračala. V transportu nas je bilo okrog pet sto Jugoslovancev. Bil pa sem menda edini, ki se je z drugega konca sveta in s tveganih poti vračal k svojim.

Raztreseno sem se oziral po švicarskih in avstrijskih planinah. Čim bolj se je naš vlak približeval jugoslovanski meji, tem bolj me je prevzemal čuden nemir. V mislih sem blodil po Dokležovju. Ali me bo sprejela stara postajna utica? Ali bom poleg staršev na prvi pogled spoznal tudi brate in sestre? Ali bom srečal koga iz mladostnih dni? In ali bom sploh lahko zaživel z novo sredino, z novimi prilikami?

Ko sem na jeseniški postaji začel odpirati kovčke, mi je roka drgetala . . .

V sprejemni bazi v Kamniku sem prišel k sebi. Skrb

in razumevanje organov, ki so nas sprejeli, sta me znova postavila na noge. Vrnila se mi je vera v življenje in zato sem brez prikrivanja, skopo in grobo, izpovedal svojo življenjsko zgodbo. Povedal sem, kako in zakaj sem šel v legijo. In nihče mi ni dejal žal besede. Nihče me ni razžalil in ponižal. Po treh dneh sva se z bratom vsa vesela in zadovoljna nad takim sprejemom in z vsemi potrebnimi papirji odpeljala v Dokležovje.

Bilo je nedeljsko predpoldne in oktobrsko sonce je komaj pozlatilo obmurske travnike in gaje, ko sva se z bratom na dokležovski postaji znašla v objemu domačih. Oče in mati sta se postarala, bratje in sestre so zrasli. Zapustil sem jih kot otroke, zdaj sem jim pa že segal v žuljave dlani in jim odgovarjal na tisoče vprašanj iz velikega, neznanega sveta. Sedem let in nekaj mesecev nas je ločilo. In nekaj vojn, razbeljeno afriško sonce in skrivnostne vietnamske džungle . . . Pa sem se le prebil nazaj, tja, od koder sem moral v svet s trebihom za kruhom. Nisem prinesel s seboj stotisočakov, ne bogato naloženih kovčkov, temveč kopico grenkih spoznanj in življenjskih izkušenj.

Ko pa sem znova prestopil izbrušen in preperel domači prag, sem bil prepričan, da sem stopil v novo, lepše življenje.

Konec